

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ

**ЎСИМЛИКЛАР КАРАНТИНИ
СОҲАСИДА МОНИТОРИНГ
ЮРИТИШ ВА ФИТОСАНИТАР ДАЛА
НАЗОРАТИНИ АМАЛГА
ОШИРИШ ТАРТИБИ БЎЙИЧА
УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА**

**«Адолат» миллий ҳуқуқий ахборот маркази
Тошкент – 2024**

Ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг юритиш ва фитосанитар дала назоратини амалга ошириш тартиби бўйича услугбий қўлланма. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Адолат» миллий ҳуқуқий ахборот маркази, – Т.: 2024 й. – 59 б.

Мазкур услугбий қўлланма ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг юритиш ва фитосанитар дала назоратини амалга ошириш тартиби бўйича муҳим маслаҳатларни тўплаб, Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ходимлари ва мутахассисларга ҳуқуқий ёрдам бериш мақсадида ишлаб чиқилган. Қўлланма ўсимликлар карантини соҳасидаги фитосанитар назоратни самарали ташкил этиш, мониторинг жараёнларини юритиш, заарли организмлар ва касалликларни аниқлаш ҳамда уларга қарши курашишда илғор усуллардан фойдаланиш каби муҳим масалаларни қамраб олади.

Ушбу услугбий қўлланма тавсиявий хусусиятга эга.

МУНДАРИЖА

Ўсимликлар карантини бўйича қонунчилик ҳужжатлари.....	5
Ўсимликлар карантинининг тушунчаси ва аҳамияти.....	7
Мониторинг юритиш тартиби.....	14
Фитосанитар дала назоратини ташкил этиш ва амалга ошириш..	16
Мониторинг ва фитосанитар дала назорати натижаларини расмийлаштириш.....	18
Иловалар.....	19
Ижтимоий тармоқдаги фойдали ҳаволалар.....	59

КИРИШ

Сўнгти йилларда Ўзбекистон Республикасида ўсимликлар карантини ва ҳимояси соҳасида кенг кўламли ислоҳотлар олиб борилмоқда. Президентимизнинг 2021 йил 15 июлдаги ПҚ-5185-сон "Ўсимликлар карантини ва ҳимояси агентлигини ташкил этиш тўғрисида"ги қарорига мувофиқ Ўсимликлар карантини ва ҳимояси агентлиги ташкил этилди. Мазкур агентликнинг асосий вазифалари ўсимликлар карантини, ҳимояси ва агрокимё соҳаларида ягона давлат сиёсатини амалга ошириш, фитосанитар хавфсизликни таъминлашда илмий, услубий ва таълим салоҳиятини ривожлантириш, замонавий инновацион ечимлар, режалаштириш ва бошқариш усусларини жорий этишдан иборат.

Ушбу қўлланма ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг юритиш ва фитосанитар дала назоратини амалга ошириш бўйича асосий тушунчаларни, ҳуқуқий асосларни қамраб олади. Унда мониторинг ва назорат тадбирларини амалга ошириш босқичлари, зарур ҳуқуқий ҳужжатлар ҳақидаги маълумотлар тақдим этилади.

Қўлланма Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ходимлари ва мутахассислар учун фойдали ва манфаатли бўлади деб умид қиласиз.

ЎСИМЛИКЛАР КАРАНТИНИ БЎЙИЧА ҚОНУНЧИЛИК ҲУЖЖАТЛАРИ

Ўзбекистон Республикасининг
”Ўсимликлар карантини тўғрисида“ги
Ўзбекистон Республикаси қонунига ўзгартиш
ва қўшимчалар киритиш ҳақида“ги Қонуни

Ўзбекистон Республикасининг
Президентининг ”Республикада ўсимликлар
карантини ва ҳимояси тизимини тубдан
такомиллаштириш чора-тадбирлари
тўғрисида“ги фармони

Ўзбекистон Республикасининг
Президентининг ”Ўсимликлар карантини
соҳасида мониторинг юритиш ва
фитосанитар дала назоратини амалга
ошириш тартиби тўғрисидаги низомни
тасдиқлаш ҳақида“ги қарори

Ўзбекистон Республикасининг
Президентининг ”Ўсимликлар карантини
бўйича давлат хизмати фаолиятини янада
такомиллаштириш чора-тадбирлари
тўғрисида“ги қарори

Ўзбекистон Республикасининг
Президентининг ”Ўзбекистон
Республикасида ўсимликлар карантини ва
ҳимояси тизимини тубдан
такомиллаштирилганлиги муносабати билан

**Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг
айрим қарорларига ўзгартериш ва
қўшимчалар киритиш, шунингдек,
баъзиларини ўз кучини йўқотган деб
ҳисоблаш тўғрисида”ги қарори**

**Ўзбекистон Республикасининг
Президентининг “Ўзбекистон Республикаси
ўсимликлар карантини ва ҳимояси
агентлигини ташкил этиш тўғрисида”ги
Қарори**

**Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар
Маҳкамаси “Ўзбекистон Республикасининг
давлат чегараси орқали ўтказиш
пунктларида чегара, божхона, санитария-
карантин, фитосанитария ва ветеринария
назоратини ташкил этиш тартибини янада
такомиллаштириш тўғрисида”ги қарори**

ЎСИМЛИКЛАР КАРАНТИНИНИНГ ТУШУНЧАСИ ВА АҲАМИЯТИ

Ўсимликлар карантинининг институционал асослари.
Ўсимликлар карантинининг тушунчаси.

Ўсимликлар карантинининг **институционал базаси** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 15 июлдаги “**Республикада ўсимликлар карантини ва ҳимояси тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тұғрисида**”ги ПФ-6262-сон қарори билан белгиланды. Мазкур фармонда қўйидагилар тасдиқланды:

- ✓ Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини давлат инспекцияси негизида Ўзбекистон Республикаси **Ўсимликлар карантини ва ҳимояси агентлиги** (кейинги ўринларда – Агентлик) ташкил этилди;
- ✓ Агентлик Ўсимликларни ҳимоя қилиш тадбирларини амалга ошириш ва лабораторияларни техник жиҳатдан жиҳозлаш учун “Агробанк” АТБ томонидан **200 млрд** сўмлик кредит линияси очилди ва янги инновацион тадқиқотларни амалиётга жорий қилиш учун **10 млрд** сўм микдорида грант ажратилди;
- ✓ Агентликнинг “**e-Fitouz**” автоматлаштирилган ахборот тизими жорий қилиниб, соҳага оид барча фаолият ушбу тизимга интеграция қилинди.

Ўсимликлар карантини тұғрисидаги қонун

Ўзбекистон Республикасининг "Ўсимликлар карантини тұғрисида" ги Қонун 2018 йил 9 июля қабул қилиниб, ўсимликлар карантини соҳасидаги муносабатларни тартибга солишга қаратилған.

Ўсимликлар карантини – қишлоқ хўжалигига ва бошқа ўсимликлар дунёсига зарар етказиши мумкин бўлган ўсимликлар карантини обьектлари кириб келишининг, тарқалишининг олдини олишга ҳамда бундай обьектларни бартараф этишга қаратилған тадбирлар мажмуи

Фитосанитария талаблари

карантин остидаги
маҳсулотга, уни олиб
киришга, олиб чиқишга,
ишлиб чиқаришга, қайта
ишлишга

сақлашга, ташишга,
реализация қилишга ва йўқ
қилишга доир талабларни
белгилайдиган

давлат ва
хўжалик
бошқаруви
органлари

юридик ва
жисмоний
шахслар
томонидан

бажарилиши
шарт бўлган
ҳужжатлар

Ўсимликлар карантини соҳасини тартибга солиш

Ўсимликлар карантини соҳасини давлат томонидан тартибга солиш Ўзбекистон Республикасининг қонунчилик ҳужжатлари ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар асосида амалга оширилади.

Ушбу соҳада давлатнинг асосий вазифаси – ўсимликлар карантини ва ҳимояси соҳасида самарали бошқарувни таъминлаш, зарарли организмлардан ҳимоя қилиш чора-тадбирларини амалга ошириш, мониторинг ва назоратни ташкил этиш, ҳамда илмий-тадқиқот фаолиятини ривожлантиришдан иборат.

Ўсимликлар карантини соҳасини тартибга солишга масъул бўлган қўйидаги ваколатли давлат органлари мавжуд:

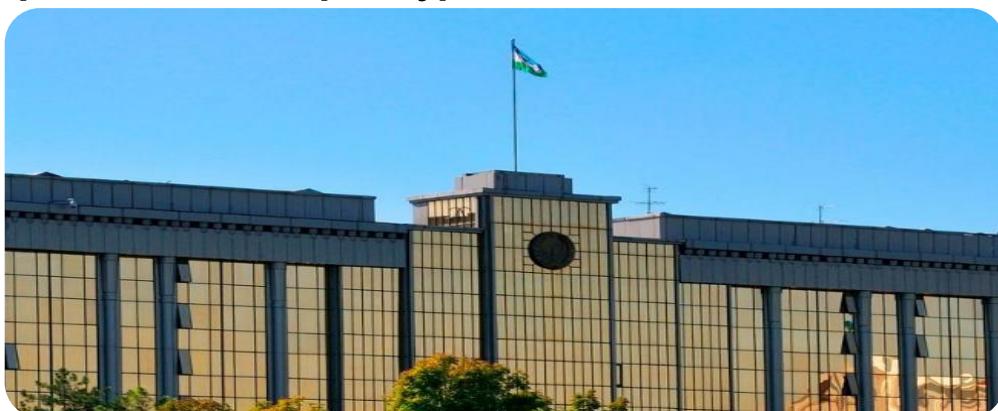
- **Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;**
- **Ўсимликлар карантини ва ҳимояси агентлиги;**
- **маҳаллий давлат ҳокимияти органлари.**

! **Муҳим:** Ҳукумат қарори (32-сон, 22.01.2021 й.) билан Ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг юритиш ва фитосанитар дала назоратини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ўз ваколати доирасида қўйидагиларни амалга оширади:

- ✓ ўсимликлар карантини соҳасида **ягона давлат сиёсати** амалга оширилишини таъминлайди;
- ✓ ўсимликлар карантини соҳасидаги **давлат дастурларини тасдиқлайди** ва уларнинг бажарилиши устидан назоратни амалга оширади;
- ✓ давлат ва хўжалик бошқаруви органларининг ўсимликлар карантини соҳасидаги фаолиятини **мувофиқлаштиради**;
- ✓ ўсимликлар карантини соҳасидаги ҳужжатларни, хусусан, карантин рухсатномасини, транспорт бирликларини очиш тўғрисидаги далолатномани, карантин кўриги далолатномасини, фитосанитария сертификатини, ички фитосанитария сертификатини ва реэкспорт учун **фитосанитария сертификатини бериш тартибини белгилайди**;
- ✓ ўсимликлар карантини соҳасида **мониторингни амалга ошириш тартибини белгилайди**;
- ✓ фитосанитарияга оид хавф таҳлилини ўтказиш, зарарли организмлардан холи зоналар ва **зарарли организмлар сони кам бўлган зоналарни эълон қилиш** ҳамда бундай зоналар мақомини бекор қилиш тартибини белгилайди;
- ✓ Ўсимликлар карантини бош давлат инспекторининг тақдимномасига кўра Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳудудларини **ўсимликлар карантини остида деб эълон қиласи** ҳамда **зарур карантин чекловларини ўрнатади**.

Шунингдек, ўсимликлар карантини ва ҳимояси агентлиги:

- ўсимликлар карантини соҳасидаги **давлат дастурларини, ҳудудий ва бошқа дастурларни ишлаб чиқиш** ҳамда амалга оширишда иштирок этади;
- ўсимликлар карантини бўйича дастурлар ва тадбирларнинг ўз вақтида бажарилиши устидан **давлат назоратини амалга оширади**, бу дастурлар ва тадбирларнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ўз вақтида бажарилиши учун жавобгар бўлади;
- ўз ваколатлари доирасида юридик ва жисмоний шахслар томонидан бажарилиши шарт бўлган буйруқлар чиқаради, йўриқномаларни, ўсимликлар карантини қоидаларини ва **фитосанитария талабларини белгиланган тартибда тасдиқлайди** ҳамда ташкилотлар ва аҳоли эътиборига етказади;
- карантин остидаги маҳсулотни олиб кириш чоғидаги ўсимликлар карантини қоидаларини белгилайди, халқаро савдо контрактларига (шартномаларига) Ўзбекистон Республикасининг ҳудудига ўсимликлар карантини обьектлари кириб келишининг ва тарқалишининг олдини олишни таъминлайдиган **талаблар киритилишини кўриб чиқади**, шунингдек **хulosалар** беради;
- Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кирилиши тақиқланган экиш материаллари, карантин остидаги маҳсулотлар ва уларнинг тарқалиш ҳудудлари рўйхатини тасдиқлайди;
- **фитосанитария талабларини тасдиқлайди** (*Кўлланманинг 1-иловаси*) ва бошқ.;

Бу муҳим!

Жорий йилнинг Сенатнинг эллик тўртинчи ялпи мажлисида “Фитосанитария талаблари енгиллаштирилиши муносабати билан “Ўсимликлар карантини тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига қўшимча ва ўзгартириш киритиш ҳақида”ги Қонун кўриб чиқилди. Қонун билан фитосанитария сертификатини ёки гувоҳномасини олиш талаб этилмайдиган карантин остидаги маҳсулотларни олиб киришда экспорт қилувчи хорижий мамлакатларнинг фитосанитария сертификатини ёки гувоҳномасини талаб этиш бекор қилинмоқда: <https://senat.uz/plenary-sessions/post-2376>

Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ваколатлари:

- ўсимликлар карантини соҳасидаги давлат дастурларини **амалга оширишда иштирок этади**;
- ўсимликлар карантини соҳасидаги **ҳудудий дастурларни тасдиқлайди ва амалга оширади**;
- ўсимликлар карантини давлат инспекторларининг тақдимномаларига кўра тегишли ҳудудларни **ўсимликлар карантини остида деб эълон қиласи ва зарур карантин чекловларини ўрнатади**;
- ўсимликлар карантинига доир тадбирларни ўтказишда давлат ва хўжалик бошқаруви органларининг ҳудудий бўлинмалари фаолиятини **мувофиқлаштиради**.

Ўсимликлар карантини ва ҳимояси бўйича халқаро конвенция билан танишиш учун QR-кодни сканерланг

Фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг, нодавлат нотижкорат ташкилотларининг ва фуқароларнинг ўсимликлар карантинига доир тадбирларни ўтказишда ҳам иштирок этади. Бунда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тегишли ҳудудда ўсимликлар карантини соҳасида жамоатчилик назоратини амалга оширади, ўсимликлар карантини соҳасидаги давлат дастурларини, ҳудудий ва бошқа дастурларни амалга оширишда иштирок этади ҳамда тегишли ҳудуд аҳолисини ўсимликлар карантини обьектлари тарқалганлиги тўғрисида хабардор қилишда ўсимликлар карантини давлат инспекторларига кўмаклашади.

Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудига олиб кириладиган карантин остидаги маҳсулотни (шу жумладан транзит юкларни) текшириш ўсимликлар карантини **давлат инспекторлари** томонидан **ўсимликлар карантини чегара пунктларида ўтказилади**.

Ўсимликлар карантини агентлиги ва унинг ҳудудий бошқармалари агрономлари, чегара пунктлари, йўллар, станциялар, аэропортлар ва поштамтлар карантин пунктлари ходимлари ҳамда заарсизлантириш ва заарли ҳашаротларга қарши курашиб хизматлари бошлиqlари **ўсимликлар карантини давлат инспекторлари**дир.

Ўсимликлар карантини давлат инспекторлари ўз ваколатлари доирасида қўйидагиларга ҳақли:

лаборатория текширувлари ва тегишли экспертиза ўтказиш учун карантин остидаги маҳсулотдан намуналар олишга

ўсимликлар карантини қоидалари ва фитосанитария талабларининг бузилишларини бартараф этиш ҳамда уларнинг олдини олиш бўйича бажарилиши мажбурий бўлган тақдимномалар киритишга

карантин остидаги маҳсулотни етиштириш, тайёрлаш, сақлаш, ташиш, қайта ишлаш ҳамда реализация қилиш билан шуғулланувчи давлат ва хўжалик бошқаруви органларининг, юридик ва жисмоний шахсларнинг ҳудудига монеликсиз киришга

МОНИТОРИНГ ЮРИТИШ ТАРТИБИ

“Ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг юритиш ва фитосанитар дала назоратини амалга ошириш тартиби тўғрисида”ги низом

“Ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг юритиш ва фитосанитар дала назоратини амалга ошириш тартиби тўғрисида”ги низом Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ўсимликлар карантини соҳасида **мониторинг юритиш** ва **фитосанитар дала назоратини амалга ошириш тартибини** белгилайди!

Ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг **Қорақалпоғистон Республикаси** **Ўсимликлар карантини ва ҳимояси агентлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ўсимликлар карантини ва ҳимояси бошқармалари** (кейинги ўринларда – ҳудудий бошқармалар) ҳамда **Ўсимликлар карантини ва ҳимояси туман** (шаҳар) **бўлимлари** (кейинги ўринларда – туман бўлимлари) томонидан юритилади.

Ўсимликлар карантини бўйича давлат хизмати томонидан ўсимликлар карантини тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига асосан **ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг**:

- ўсимликлар карантини обьектларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кириб келишига, тарқалишига ҳамда биоэкологик хусусиятларига таъсир қўрсатишига кўмаклашувчи омилларни аниқлаш ва баҳолаш;
- ўсимликлар карантини обьектларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кириб келиш йўллари ва тарқалган ҳудудлари ҳамда ўчоқларини аниқлаш;
- фитосанитар хавфни аниқлаш ва таҳлил қилиш;
- ўсимликлар карантини обьектларини баҳолаш ва уларнинг тарқалишини прогноз қилиш;
- ўсимликлар карантини обьектларига қарши курашиш;
- заарли организмлар ўсимликларга иқтисодий зарар етказишининг олдини олиш мақсадида юритилади.

Үсімликтар карантини обьектлари ва бошқа заарлы организмларнинг тарқалиши улар **аниқланған ҳудудларга нисбатан баҳоланади!**

Баҳолашда қуидаги тәдбиrlар амалға оширилади:

Қишлоқ хұжалиги
әқинлари турлари,
дарахтзорлар, яйлов
ва сув йүлларига
қараб йұналишларни
танлаш

Юридик ва жисмоний
шахснинг манзили,
әғалик шакли, қишлоқ
хұжалиги ерлари ва
әқинлар түғрисидаги
маълумотларни олиш
ва үрганиш

Зааркунанда,
касаллик ва бегона
үтларга қарши
курашиб тәдбиrlари
түғрисидаги
маълумотлар билан
танишиш

Үсімлик тури,
миқдори, ҳажми,
зааркунанда,
касаллик ва бегона
үтлар мавжудлiği
ёки заарланиш
холатини күрсатиш

Баҳолаш якунида
түпланған
маълумотлар таҳлил
қилиниб, карантин
чораларини
белгилаш бүйича
хулоса қилинади

ФИТОСАНИТАР ДАЛА НАЗОРАТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА АМАЛГА ОШИРИШ

Ўсимликлар карантини объектлари, бегона ўтларни ҳамда уларнинг уруғларини ва бошқа заарли организмларни дала назоратида аниқлаш

Ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг юритиш ва фитосанитар дала назоратини амалга ошириш мазкур Низомга иловага мувофиқ **схема бўйича амалга оширилади** (Қўлланманинг 2-иловаси).

»»» Шунингдек, фитосанитар дала назорати ўсимликларнинг ва ўсимлик маҳсулотининг фитосанитар тозалигини таъминлаш, уларда ўсимликлар карантини объектларининг **мавжудлигини ёки мавжуд эмаслигини аниқлаш мақсадида** амалга оширилади. Мониторинг натижалари асосида чораклик режалар тузилади ва ўсимликлар карантини давлат инспектори томонидан фитосанитар дала назорати амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси учун ўсимликлар карантини объектлари ва бошқа заарли организмларни дала назоратида аниқлаш қуидаги тартибда амалга оширилади:

 қишлоқ хўжалиги экинлари етиштирилаётган майдонлардаги тупроқда заарли организмларни аниқлашда заарли организм ривожланишидан ва тупроқда учратилишидан келиб чиқиб, **тупроқнинг турли чуқурликларидан намуналар олинади** ва дала шароитида энтомологик элақ, қисқич, лупа, бинокуляр ва бошқа анжомлар орқали кузатиш усули билан назоратдан ўтказилади ёки **тупроқни энтомологик экспертизадан ўтказиш мақсадида ўсимликлар карантини лабораторияларига юборилади**;

 ўсимликларни сақлаш, реализация қилиш жойларида ва вегетация даврига қараб ўсув (вегетатив) нуқтаси, илдизи, пояси, гули, меваси ҳамда уруғида заарли организмларни аниқлашда лупа, махсус қайчи, пичоқ, қисқич, ҳашарот солгич ва бошқа анжомлар орқали кузатиш усули билан назоратдан ўтказилади;

 карантин остидаги маҳсулотларда флотацион (дондаги заараркунандаларни аниқлаш мақсадида ўтказиладиган усул) ва бошқа усуллар орқали дон, дуккакли экин ва бошқаларда яширин зааралланганикни аниқлашда **намуналарни тузли сувга солиб, натижада юзага қалқиб чиқсан зааралланган донларни ажратиб олиш ва улардан заараркунандалар турини аниқлаш амалга оширилади;**

ўсимликлар ва ўсимлик маҳсулотларини қайта ишлайдиган корхоналарда, омборхоналарда, реализация қилиш жойларида, очиқ ва ёпиқ турдаги далаларда феромон ва бошқа турдаги ҳашарот тутқичлардан фойдаланиб заарли организмларнинг ўчоқлари аниқланади.

! **Маълумот учун:** Ўсимликларнинг карантинидаги бегона ўтларни ва уларнинг уруғларини аниқлаш морфологик белгиларидан келиб чиқиб кузатиш, уруғларни ажратиб-кузатиш ва таққослаш усули орқали текшириладиган мосламада бир текис ёйиш, турли хил ўлчамдаги элақлар, бинокуляр микроскоп ва лупа ёрдамида турларга бўлиш орқали амалга оширилади, фитосанитар дала назорати даврида аниқлаш имкони бўлмаган ҳолларда ўсимликлар карантини лабораторияларига юборилади.

МОНИТОРИНГ ВА ФИТОСАНИТАР ДАЛА НАЗОРАТИ НАТИЖАЛАРИНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ

Ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг ва фитосанитар дала назорати натижалари бўйича **бир кун ичида далолатнома тузилади** ҳамда амалга оширилиши зарур бўлган тадбирлар белгиланади.

Ўсимликлар карантини мониторинги натижаларига кўра, аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан бажарилиши мажбурий бўлган **кўрсатмалар ижроси юзасидан** мунтазам **назорат ўрнатилади**.

Ўрнатилган карантин чекловлари **Агентлик** ва унинг худудий бошқармалари ҳамда туман бўлимлари томонидан назоратга олинади.

Ўрнатилган карантин чекловлари юзасидан жамоатчилик назорати талаб этилган тақдирда, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролар жалб этилиши мумкин.

ИЛОВАЛАР

1-илюва

Ўзбекистон Республикаси Ўсимликлар карантини ва ҳимояси агентлигининг 2022 йил 21 декабрдаги 4-сон буйруғига ИЛОВА

Карантин остидаги маҳсулотни олиб кириш, олиб чиқиш, ишилаб чиқариш, қайта ишилаш, сақлаш, ташиш, реализация ҳамда йўқ қилишига доир **фитосанитария талаблари**

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
Экин материаллари		
1.	Донли экинлар уруғлари	<p>Уруғ, тара, қадоқ ва транспорт воситалари ўсимликлар карантини обьектлари, шу жумладан қуйидаги заарли организмлардан холи бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трогодерма ангустум қўнғизи (<i>Trogoderma angustum</i>); 2. Трогодерма белфинчае қўнғизи (<i>Trogoderma ballfinchae</i>); 3. Капр қўнғизи (<i>Trogoderma granarium</i>); 4. Трогодерма грассмани қўнғизи (<i>Trogoderma grassmani</i>); 5. Трогодерма лонгисетозум қўнғизи (<i>Trogoderma longisetosum</i>); 6. Трогодерма орнатум қўнғизи (<i>Trogoderma ornatum</i>); 7. Трогодерма симплекс қўнғизи (<i>Trogoderma simplex</i>); 8. Трогодерма стернале қўнғизи (<i>Trogoderma sternale</i>);

Т/р	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>9. Кенг хартумли омбор узунбуруну (<i>Caulophilus latinasus</i>);</p> <p>10. Дон күяси (<i>Sitotroga cerealla</i>);</p> <p>11. Буғдой трипси (<i>Haplothrips tritici</i>);</p> <p>12. Буғдой қандаласи (<i>Blissus leucopterus</i>);</p> <p>13. Дон меромизидан (<i>Meromyza nigriventris</i>);</p> <p>14. Америка маккажұхори тунлами (<i>Helicoverpa zea</i>);</p> <p>15. Каллособрухус туркумiga оид донхұрлар (<i>Callosobruchus spp.</i>);</p> <p>16. Ғарб маккажұхори құнғизи (<i>Diabroticavirgifera</i>);</p> <p>17. Маккажұхори баргларининг тунлами (<i>Spodoptera frugiperda</i>);</p> <p>18. Жанубий тунлам (<i>Spodoptera eridania</i>);</p> <p>19. Бразилия донхұри (<i>Zabrotes subfasciatus</i>).</p> <p>20. Миср нұхат донхұри (<i>Bruchidius incarnatus</i>);</p> <p>21. Ерәнғоқ донхұри (<i>Caryedon gonagra</i>);</p> <p>22. Ерәнғоқ парвонаси (<i>Paralispa gularis</i>);</p> <p>23. Калифорния нұхат минёри (<i>Liriomyza langei</i>);</p> <p>24. Буғдойнинг сарық шилимшиқ бактериози (<i>Corynebacterium tritici</i>);</p> <p>25. Ҳинд буғдой қоракуяси (<i>Tilletia indica Vitra</i>);</p>

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
		26. Арпанинг чизиқ қурама касаллиги (<i>Barley stripe mosaic virus</i>); 27. Зарпеклар (<i>Cuscuta spp.</i>).
2.	Уруғлик буғдой (<i>Triticum spp.</i>), тритикале (<i>Triticosecale</i>)	Уруғлик ва экин материаллари ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуидаги заарли организмлардан холи худудда етиштирилган бўлиши лозим: 1. Мазкур жадвалнинг 1-позициясида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Буғдой нематодаси (<i>Anguina tritici</i>).
3.	Уруғлик маккажўхори (<i>Zea mays ssp.</i>)	Уруғлик ва экин материаллари ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуидаги заарли организмлардан холи худудда етиштирилган бўлиши лозим: 1. Мазкур жадвалнинг 1-позициясида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Маккажўхори трипси (<i>Frankliniella williamsi</i>); 3. Шимол маккажўхори қўнғизи (<i>Diabrotica barberi</i>); 4. Маккажўхорининг бактериал сўлиши (<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i>); 5. Маккажўхори диплодиози (<i>Stenocarpella macrospora</i>); 6. Маккажўхори жанубий гелминтоспориози (<i>Drechslera maydis</i>); 7. Сохта пўстлоқ ҳаммахўри (<i>Dinoderus bifoveolatus</i>).
4.	Уруғлик шоли (<i>Oryza spp.</i>)	Уруғлик ва экин материаллари ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуидаги заарли

T/p	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>организмлардан холи худудда етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мазкур жадвалнинг 1-позициясида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Шоли бактериал куйиш касаллиги (<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>oryzae</i>); 3. Шолининг бактериал чизиқли доғланиши (<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>oryzicola</i>); 4. Шоли нематодаси (<i>Aphelenchoides besseyi</i>).
5.	Кунгабоқар уруғи (<i>Helianthus spp.</i>)	<p>Уруғлик ва экин материаллари үсімликлар карантини объектлари, шу жумладан қўйидаги заарли организмлардан холи худудда етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мазкур жадвалнинг 1-позициясида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Кунгабоқар баргхўри (<i>Zygogramma exclamationis</i>); 3. Кунгабоқар поясининг кулранг доғли касаллиги (<i>Diaporthe helianthi</i>).
6.	Дуккаклилар уруғи	<p>Уруғлик ва экин материаллари үсімликлар карантини объектлари, шу жумладан қўйидаги заарли организмлардан холи худудда етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мазкур жадвалнинг 1-позициясида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Соя қизил-пушти церкоспориози (<i>Cercospora kikuchii</i>); 3. Соя пояси раки (<i>Diaporthe phaseolorum</i>);

T/p	Үсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
		4. Бактериал ҳалқали чириш касаллиги (<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp.).
7.	Итузумдошлар, резавор мевалилар қовоқдошлар уруғлари жумладан (<i>Solanum tuberosum</i> данашкара) (тасқару)	<p>Уруғлик ва экин материаллари ва үсимликлар карантини объектлари, шу қаралып, заарлы организмлардан холи ҳудудда етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мазкур жадвалнинг 1-позициясида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Кartoшка куяси (<i>Phthorimaea operculella</i>); 3. Fўза куяси (<i>Pectinophora gossypiella</i>); 4. Помидор трипси (<i>Frankliniella schultzei</i>); 5. Африка қовун пашшаси (<i>Bactrocera cucurbitae</i>); 6. Қовоқдошларнинг чизиқли бактериал касаллиги (<i>Acidovorax citrulli</i>); 7. Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>); 8. Помидорнинг бронзали доғланиш касаллиги (Tomato spotted wilt virus (TSWV)); 9. Бактериал ҳалқали чириш (<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i>); 10. Пепино мозаика вируси (<i>Pepino mosaic virus</i>).
8.	Ширин қалампир уруғи (<i>Capsicum spp.</i>)	Мазкур жадвалнинг 1, 7 ва 9-позицияларида кўрсатилган үсимликлар карантини объектлари, шу жумладан заарли организмлардан холи ҳудудда етиштирилган бўлиши лозим.

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
9.	Помидор уруғлари	<p>Уруғлик ва экин материаллари ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуидаги заарли организмлардан холи худудда етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мазкур жадвалнинг 1 ва 7-позицияларида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Пепино мозаика вируси (<i>Pepino mosaic virus</i>); 3. Помидор меваларининг жигарранг бужмайиш касаллиги (<i>Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV)</i>); 4. Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>); 5. Помидорнинг бронзали доғланиш касаллиги (<i>Tomato spotted wilt virus (TSWV)</i>).
10.	Пиёз (барча турлари) уруғлари (<i>Allium spp.</i>)	<p>Уруғлик ва экин материаллари ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуидаги заарли организмлардан холи худудда етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мазкур жадвалнинг 1 ва 7-позицияларида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Пиёз минёри (<i>Liriomyza nietzkei</i>); 3. Пиёз поя нематодаси (<i>Ditylenchus dipsaci</i>).
11.	Уруғлик ғўза (<i>Gossypium spp.</i>)	<p>Уруғлик ва экин материаллари ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуидаги заарли</p>

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тuri	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>организмлардан холи ҳудудда етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мазкур жадвалнинг 1, 6 ва 7-позицияларида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Миср ғўза тунлами (<i>Spodoptera littoralis</i>); 3. Осиё ғўза тунлами (<i>Spodoptera litura</i>); 4. Ғўза антракнози (<i>Glomerella gossypii</i>); 5. Техас илдиз чириш касаллиги (<i>Phymatotrichopsis omnivora</i>).
12.	Уруғлик район	<p>Уруғлик ва экин материаллари ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қўйидаги заарли организмлардан холи ҳудудда етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мазкур жадвалнинг 1-позициясида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Пепино мозаика вируси (<i>Pepino mosaic virus</i>).
Уруғлик картошка		
13.	Уруғлик картошка, туганаклари пробиркалардаги туганаклар	<p>Мазкур жадвалнинг 14-позициясида кўрсатилган ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан заарли организмлардан холи ҳудудда етиштирилган бўлиши лозим.</p>
14.	Картошканинг экинга мўлжалланган туганаклари	<p>Уруғлик ва экин материаллари ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қўйидаги заарли организмлардан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Осиё ғўза тунлами (<i>Spodoptera litura</i>);

Т/р	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>2. Америка йүнғиңқа минёри (<i>Liriomyza trifolii</i>);</p> <p>3. Картошка күяси (<i>Phthorimaea operculella</i>);</p> <p>4. Картошка құнғизи (<i>Epitrix tuberis</i>);</p> <p>5. Гватемала картошка күяси (<i>Tecia solanivora</i>);</p> <p>6. Миср ғұза тунлами (<i>Spodoptera littoralis</i>);</p> <p>7. Картошка қора күяси (<i>Thecaphora solani</i>);</p> <p>8. Анд фомоз касаллиги (<i>Phoma andina</i>);</p> <p>9. Картошка нимранг нематодаси (<i>Globodera pallida</i>);</p> <p>10. Картошка олтинранг нематодаси (<i>Globodera rostochiensis</i>);</p> <p>11. Картошка барг томирлари сарғайиши (<i>Potato yellow vein virus</i>);</p> <p>12. Картошканинг сариқ паканалик касаллиги (<i>Potato yellow dwarf virus</i>);</p> <p>13. Картошка рак касаллиги (<i>Synchytrium endobioticum</i>);</p> <p>14. Картошка Т теповируси (<i>Potato T tepovirus</i>);</p> <p>15. Картошка туганак нематодаси (<i>Ditylenchus destructor</i>);</p> <p>16. Илдиз галл нематодаси (<i>Meloidogyne spp.</i>);</p> <p>17. Сохта галл нематодаси (<i>Nacobbus aberrens</i>);</p> <p>18. Картошканинг қорасон касаллиги (<i>Erwinia carotovora</i>);</p>

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>19. Бактериал ҳалқали чириш (<i>Clavibacter michiganensis</i>);</p> <p>20. Помидорнинг бронзали доғланиш касаллиги (<i>Tomato spotted wilt virus</i> (<i>TSWV</i>));</p> <p>21. Пепино мозаика вируси (<i>Pepino mosaic virus</i>);</p> <p>22. Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>);</p> <p>23. Картошканинг Анд вируси (<i>Andean potato mottle virus</i>);</p> <p>24. Картошканинг енгил мозаикали Анд вируси (<i>Andean potato mild mosaic virus</i>);</p> <p>25. Картошканинг латент Анд вируси (<i>Andean potato latent virus</i>).</p> <p>Маҳсулот картошканинг мини туганак қолдиқларидан холи бўлиши шарт. Бунда, маҳсулот таркибидаги тупроқ қолдиғи маҳсулот жами вазнининг 0,1 фоизидан ортиқ бўлмаслиги керак.</p>
Мевали экинларнинг кўчатлари, пайвандтаглари ва қаламчалари		
15.	Уруғли, данакли ва ёнғоқмевали ўсимликлар ҳамда уларнинг манзарали шакллари, кўчатлари, пайвандтаглари қаламчалари (замбуруғ мицелийсидан ташқари)	<p>Экин материаллари ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуйидаги заарли организмлардан холи бўлиши лозим:</p> <p>1. Мазкур жадвалнинг 1-позициясида кўрсатилган заарли организмлар;</p> <p>2. Қора цитрус оқсаноти (<i>Aleurocanthus woglumi</i>);</p> <p>3. Ўрта ер денгизи мева пашшаси (<i>Ceratitis capitata</i>);</p>
16.	Олма, шафтоли, бодом, олхўри, ўрик (абрикос), олча, гилос, нок, беҳи ўсимликлари	

T/p	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
	пайвандтаглари ва қаламчалари ҳамда манзарали шакллари (<i>Malus spp.</i> , <i>Prunus spp.</i> , <i>prunus persica</i> , <i>prunus dulcis</i> , <i>prunus domestica</i> , <i>prunus armeniaca</i> , <i>prunus subg. cerasus</i> , <i>prunus mahaleb</i> , <i>prunus avium</i> , <i>Cydonia spp.</i> , <i>Pyrus spp.</i>)	4. Наталия мева пашласи (<i>Ceratitis rosa</i>); 5. Шарқ мева пашласи (<i>Bactrocera dorsalis</i>); 6. Нок парвонаси (<i>Acrobasis pyrivorella</i>); 7. Аңжир мұмсымон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes rusci</i>); 8. Қызыл померанец қалқондори (<i>Aonidiella aurantii</i>); 9. Мева узунбуруни (<i>Conotrachelus nenuphar</i>); 10. Тут қалқондори (<i>Pseudaulacapsis pentagona</i>); 11. Олма тилла құнғизи (<i>Agrilus mali</i> .); 12. Олма пашласи (<i>Rhagoletis pomonella</i>); 13. Япон құнғизи (<i>Popillia japonica</i>); 14. Япония мұмсымон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes japonicus</i>); 15. Япония чүпсімон қалқондори (<i>Lopholeucaspis japonica</i>); 16. Америка йүнғичқа минёри (<i>Liriomyza trifolii</i>); 17. Шарқ унсымон құрти ((<i>Pseudococcus cryptus</i>)); 18. Жигарранг-мармарсымон қандала (<i>Halymorpha halys</i>); 19. Жанубий Америка барг минёри (<i>Liriomyza huidobrensis</i>); 20. Шарқ мевахүри (<i>Grapholitha molesta</i>); 21. Цитрус оққаноти (<i>Dialeurodes citri</i>);
17.	Дўлана, четан, ирга, мушмула, қизилча, пиракант, ёнғоқ, странвезия күчатлари, пайвандтаглари ва қаламчалари (<i>Chaenomeles japonica</i> , <i>Crataegus spp.</i> , <i>Sorbus spp.</i> , <i>Amelanchier spp.</i> , <i>Eriobotrya japonica</i> , <i>Cotoneaster spp.</i> , <i>Pyracantha spp.</i> , <i>Stranvaesia spp.</i> , <i>Juglans spp.</i>)	

T/p	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>22. Комсток құрти (<i>Pseudococcus comstocki</i>);</p> <p>23. Цитрус ини күяси (<i>Phylloconistis citrella</i>);</p> <p>24. Сариқ померац қалқондори (<i>Aonidiella citrina</i>);</p> <p>25. Осиё мева дрозофиласи (<i>Drosophila suzukii</i>);</p> <p>26. Тиканли тоғ оққаноти (<i>Aleurocanthus spiniferus</i>);</p> <p>27. Америка оқ капалаги (<i>Hypenantria cunea</i>);</p> <p>28. Шимолий Америка гилос пашшаси (<i>Rhagoletis cingulata</i>);</p> <p>29. Калифорния қалқондори (<i>Quadrastriiotus perniciosus</i>);</p> <p>30. Шафтоли мева күяси (<i>Carposina sasakii</i>).</p> <p>Қуидаги үсімликлар карантини объектларидан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқарыш жойларida етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техас илдиз чириш касаллиги (<i>Phymatotrichopsis omnivora</i>); 2. Картошка рак касаллиги (<i>Synchytrium endobioticum</i>); 3. Ток бактериози (Пирс касаллиги) (<i>Xylella fastidiosa</i>); 4. Мевали дарахтларнинг куйдиргиси (<i>Erwinia amylovora</i>); 5. Бодом шохларининг аномал ривожланиш касаллиги (<i>Candidatus Phytoplasma phoenicium</i>);

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>6. Нок шохларининг аномал ривожланиш касаллиги (<i>Candidatus Phytoplasma pyri</i>);</p> <p>7. Цитрус экинларининг рак касаллиги (<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>citri</i>);</p> <p>8. Цитрус тристеца касаллиги (<i>Citrus tristeza virus</i>);</p> <p>9. Шафтолининг қурама касаллиги (<i>Peach rosette mosaic virus</i>);</p> <p>10. Шафтоли яширин мозаика вироид касаллиги (<i>Peach latent mosaic viroid</i>);</p> <p>11. Олхўрининг чизиқли АҚШ касаллиги (<i>American plum line pattern virus</i>);</p> <p>12. Олхўрининг чўтир касаллиги (<i>Plum pox virus</i>);</p> <p>13. Данак мевали дарахтларнинг некротик доғланиши (<i>Prunus necrotic ringspot virus</i>);</p> <p>14. Помидорнинг бронзали доғланиш касаллиги (<i>Tomato spotted wilt virus</i> (TSWV));</p> <p>15. Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>);</p> <p>16. Картошка нимранг нематодаси (<i>Globodera pallida</i>);</p> <p>17. Картошка олтинранг нематодаси (<i>Globodera rostochiensis</i>);</p> <p>18. Илдиз галл нематодаси (<i>Meloidogyne spp.</i>).</p>
18.	Пекан ўсимлигининг кўчатлари пайвандтаглари	Экин материаллари Техас илдизчириш касаллигидан (<i>Phytophthora omnivora</i>) холи ҳудудда ва/ёки ишлаб

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
	ва қаламчалари (<i>Carya illinoiensis</i>)	чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим.
19.	Унаби (<i>Ziziphus jujuba</i>) ўсимлигининг кўчатлари	<p>Экин материаллари қуйидаги ўсимликлар карантини объектларидан холи бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Унаби мева пашаси (<i>Carpomyia vesuviana</i>); 2. Шарқ мева пашаси (<i>Bactrocera dorsalis</i>); 3. Гуава мева пашаси (<i>Bactrocera correcta</i>); 4. Япония мумсимон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes japonicas</i>); 5. Қизил померанец қалқондори (<i>Aonidiella aurantii</i>); 6. Тут қалқондори (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>); 7. Қора цитрус оққаноти (<i>Aleurocanthus woglumi</i>); 8. Япон қўнғизи (<i>Popillia japonica</i>); 9. Жигарранг-мармарсимон қандала (<i>Halyomorpha halys</i>); 10. Гал нематодалари (<i>Meloidogyne spp.</i>).
20.	Олива дарахти кўчатлари (<i>Olea europaea</i>)	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 15-позициясида кўрсатилган ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан зарарли организмлардан холи бўлиши лозим.
Резавор-мевалиларнинг кўчатлари пайвандтаглари ва қаламчалари		
21.	Резавор мевалиларнинг кўчатлари ва қаламчалари	

T/p	Үсимликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
22.	Ер тути (<i>Fragaria spp.</i>), қулуңпай, малина (<i>Rubus idaeus</i>), қорағат ва құчалари (<i>Vaccinium spp.</i>)	<p>Экин материаллари қуйидаги үсимликлар карантини объектларидан вахоли бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Япон қўнғизи (<i>Popillia japonica</i>); 2. Олма пашшаси (<i>Rhagoletis pomonella</i>); 3. Жанубий тунлам (<i>Spodoptera eridania</i>); 4. Тўқ ялтироқ қанотли пашша (<i>Rhagoletis mendax</i>); 5. Қора цитрус оққаноти (<i>Aleurocanthus woglumi</i>); 6. Тут қалқондори (<i>Pseudaulacapsis pentagona</i>); 7. Маккажўхори баргларининг тунлами (<i>Spodoptera frugiperda</i>); 8. Тиканли тоғ оққаноти (<i>Aleurocanthus spiniferus</i>); 9. Калифорния қалқондори (<i>Quadrastriiotus perniciosus</i>); 10. Қулуңпай куртакхўри (<i>Anthonomus signatus</i>); 11. Шарқ мева пашшаси (<i>Bactrocera dorsalis</i>); 12. Оқ ҳошияли қўнғиз (<i>Naupactus leucoloma</i>); 13. Америка маккажўхори тунлами (<i>Helicoverpa zea</i>); 14. Америка йўнғичқа минёри (<i>Liriomyza trifolii</i>); 15. Жанубий Америка барг минёри (<i>Liriomyza huidobrensis</i>); 16. Жигарранг-мармарсимон қандала (<i>Halyomorpha halys</i>).

T/p	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>Экин материаллари қуидаги үсімликлар карантини объектларидан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> Картошка рак касаллиги (<i>Synchytrium endobioticum</i>); Техас илдиз чириш касаллиги (<i>Phyamatotrichopsis omnivora</i>); Мевали дараҳтларнинг кўйдиргиси (<i>Erwinia amylovora</i>); Арабис мозаика вируси (<i>Arabis mosaic virus</i>); Кулупнай С латент вируси (<i>Strawberry latent C virus</i>); Картошка нимранг нематодаси (<i>Globodera pallida</i>); Картошка олтинранг нематодаси (<i>Globodera rostochiensis</i>); Илдиз галл нематодаси (<i>Meloidogyne spp.</i>).
23.	Маймунжон кўчатлари ва қаламчалари (<i>Rubus spp.</i>)	<p>1. Экин материаллари мазкур жадвалнинг 21-позициясида кўрсатилган зарарли организмлардан холи бўлиши лозим.</p> <p>2. Экин материаллари Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>) холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим.</p>
Ток кўчатлари, пайвандтаглари ва қаламчалари		
24.	Ток кўчатлари, пайвандтаглари ва қаламчалари (<i>Vitis spp.</i>)	Экин материаллари қуидаги үсімликлар карантини объектларидан холи бўлиши лозим:

T/p	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>1. Шарқ унсимон қурти (<i>Pseudococcus cryptus</i>);</p> <p>2. Анжир мумсимон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes rusci</i>);</p> <p>3. Қызил померанец қалқондори (<i>Aonidiella aurantii</i>);</p> <p>4. Австралия тарновсимон қурти (<i>Icerya purchasi</i>);</p> <p>5. Америка йүнғичқа минёри (<i>Liriomyza trifolii</i>);</p> <p>6. Қора цитрус оққаноти (<i>Aleurocanthus woglumi</i>);</p> <p>7. Тиканли тоғ оққаноти (<i>Aleurocanthus spiniferus</i>)</p> <p>8. Шарқ ёки Осиё барг бургаси (<i>Diaphorina citri</i>);</p> <p>9. Жанубий Америка ток қурти (<i>Margarodes vitis</i>);</p> <p>10. Жанубий Америка узунбуруни (<i>Naupactus xanthographus</i>);</p> <p>11. Жигарранг-мармарсимон қандала (<i>Halyomorpha halys</i>);</p> <p>12. Ток унсимон қурти (<i>Planococcus ficus</i>);</p> <p>13. Япония мумсимон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes japonicus</i>);</p> <p>14. Сариқ померанец қалқондори (<i>Aonidiella citrina Coquilletti</i>);</p> <p>15. Осиё мева дрозофиласи (<i>Drosophila suzukii</i>);</p> <p>16. Унсимон қурт (<i>Planococcus vibruni</i>).</p> <p>Экин материаллари қуйидаги үсімликлар карантини обьектларидан</p>

Т/р	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Филлоксера (<i>Viteus vitifoliae</i>); 2. Галл нематодалари (<i>Meloidogyne spp.</i>); 3. Техас илдиз чириш касаллиги (<i>Phyamatotrichopsis omnivora</i>); 4. Узум сўлиш касаллиги (<i>Phomopsis viticola</i>); 5. Узумнинг бактериал сўлиши (<i>Xylophilus ampelinus</i>); 6. Ток бактериози (Пирс касаллиги) (<i>Xylella fastidiosa</i>); 7. Ток баргларининг заррин сарғайиш касаллиги (<i>Candidatus Phytoplasma vitis</i>); 8. Ток бандларининг қорайиш касаллиги (<i>Candidatus Phytoplasma solani</i>); 9. Арабис мозайка вируси (<i>Arabis mosaic virus</i>); 10. Токнинг қисқа бандли вирус касаллиги (<i>Grapevine fanleaf virus</i>); 11. Токнинг вирусли доғланиш касаллиги (<i>Grapevine fleck virus (GFKV00)</i>); 12. Ток баргларининг бужмайиш касаллиги, 1-тур (<i>Grapevine leafroll-associated viruses GLRaV-1</i>); 13. Ток баргларининг бужмайиш касаллиги, 2-тур (<i>Grapevine leafroll-associated viruses GLRaV-2</i>); 14. Ток баргларининг бужмайиш касаллиги, 3-тур (<i>Grapevine leafroll-associated viruses GLRaV-3</i>);

T/p	Үсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>15. Ток клостеровируси (ток А вируси) (<i>Grapevine virus A (GVA)</i>);</p> <p>16. Шафтолининг қурама касаллиги (<i>Peach rosette mosaic virus (PRMV)</i>);</p> <p>17. Тамакининг айланма доғланиш вируси касаллиги (<i>Tobacco ringspot virus (TRSV)</i>);</p> <p>18. Помидорнинг айланма доғланиш неповирус касаллиги (<i>Tomato ringspot virus (TBRV)</i>).</p>
Пиёзбош илдизлилар, туганакилдизлилар ва манзарали экинларнинг илдизлари		
25.	Пиёзбош илдизлилар, туганакилдизлилар ва манзарали экинларнинг илдизлари	<p>Экин материаллари үсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуйидаги заарли организмлардан холи худудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анжир мумсимон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes rusci</i>); 2. Хризантема барг минёри (<i>Nemorimyza maculosa</i>); 3. Калифорния илдизхўри (<i>Ips plastographus</i>); 4. Илдиз унсимон қурти (<i>Ripersiella kondonis</i>); 5. Картошка рак касаллиги (<i>Synchytrium endobioticum</i>); 6. Техас илдиз чириш касаллиги (<i>Phymatotrichopsis omnivora</i>); 7. Гиацинт сариқ касаллиги (<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>hyacinthi</i>); 8. Хризатеманинг паканалик касаллиги (<i>Chrysanthemum stunt viroid</i>);
26.	Пиёздошлар туркумининг илдизпоялари (<i>Allium spp.</i>)	

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>9. Помидорнинг бронзали доғланиш касаллиги (<i>Tomato spotted wilt virus</i> (TSWV));</p> <p>10. Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>);</p> <p>11. Картошка нимранг нематодаси (<i>Globodera pallida</i>);</p> <p>12. Картошка олтинранг нематодаси (<i>Globodera rostochiensis</i>);</p> <p>13. Илдиз галл нематодаси (<i>Meloidogyne spp.</i>);</p> <p>14. Пиёз поя нематодаси (<i>Ditylenchus dipsaci</i>);</p> <p>15. Сохта галл нематодаси (<i>Nacobbus aberrans</i>).</p>
Манзарали экинларнинг дараҳт ва буталари		
27.	Манзарали экинлар дараҳтлари ва буталари (Ўрмон манзаралихоли бўлиши лозим: экинларидан ташқари)	<p>Экин материаллари қуйидаги ўсимликлар карантини объектларидан (манзаралихоли бўлиши лозим: экинларидан ташқари)</p> <p>1. Жанубий тунлам (<i>Spodoptera eridania</i>);</p> <p>2. Жанубий Америка барг минёри (<i>Liriomyza huidobrensis</i>);</p> <p>3. Маккажӯҳори баргларининг тунлами (<i>Spodoptera frugiperda</i>);</p> <p>4. Калифорния қалқондори (<i>Quadrastriotus perniciosus</i>);</p> <p>5. Шимолий Америка гилос пашшаси (<i>Rhagoletis cingulata</i>);</p> <p>6. Америка маккажӯҳори тунлами (<i>Helicoverpa zea</i>);</p> <p>7. Осиё ғўза тунлами (<i>Spodoptera litura</i>);</p>

T/p	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>8. Америка оқ капалаги (<i>Hyphantria cunea</i>);</p> <p>9. Америка йүнғиңіца минёри (<i>Liriomyza trifolii</i>);</p> <p>10. Шарқ унсимон құрти (<i>Pseudococcus cryptus</i>);</p> <p>11. Миср ғұза тунлами (<i>Spodoptera littoralis</i>);</p> <p>12. Анжир мұмсымон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes rusci</i>);</p> <p>13. Қызыл померанец қалқондори (<i>Aonidiella aurantii</i>);</p> <p>14. Тут қалқондори (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>);</p> <p>15. Япон құнғизи (<i>Popillia japonica</i>);</p> <p>16. Япония мұмсымон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes japonicus</i>);</p> <p>17. Япония чүпсімон қалқондори (<i>Lopholeucaspis japonica</i>);</p> <p>18. Олма тилла құнғизи (<i>Agrilus mali</i>);</p> <p>19. Сарық померанец қалқондори (<i>Aonidiella citrina</i>);</p> <p>20. Тиканли тоғ оққаноти (<i>Aleurocanthus spiniferus</i>);</p> <p>21. Қулупнай куртакхүри (<i>Anthonomus signatus</i>).</p> <p>Экин материаллари қуйидаги үсімликлар карантини обьектларидан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилганды бўлиши лозим:</p> <p>1. Кartoшка рак касаллиги (<i>Synchytrium endobioticum</i>);</p>

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>2. Техас илдиз чириш касаллиги (<i>Phytophthora omnivora</i>);</p> <p>3. Мевали дараҳтларнинг кўйдиргиси (<i>Erwinia amylovora</i>);</p> <p>4. Ток бактериозидан (Пирс касаллигидан) (<i>Xylella fastidiosa</i>);</p> <p>5. Гиацинт сариқ касаллиги (<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>hyacinthi</i>);</p> <p>6. Нок шоҳларининг аномал ривожланиш касаллиги (<i>Candidatus Phytoplasma pyri</i>);</p> <p>7. Хризантеманинг паканалик касаллиги (<i>Chrysanthemum stunt viroid</i>);</p> <p>8. Помидорнинг бронзали доғланиш касаллиги (Tomato spotted wilt virus (TSWV));</p> <p>9. Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>);</p> <p>10. Картошка нимранг нематодаси (<i>Globodera pallida</i>);</p> <p>11. Картошка олтинранг нематодаси (<i>Globodera rostochiensis</i>);</p> <p>12. Илдиз галл нематодаси (<i>Meloidogyne spp.</i>);</p> <p>13. Пиёзпоя нематодаси (<i>Ditylenchus dipsaci</i>).</p>
28.	Япон беҳиси (<i>Chaenomeles japonica</i>), дўлана (<i>Crataegus</i>), қизилчазарарли организмлардан холи бўлиши (<i>Cotoneaster</i>), четанлозим; (<i>Sorbus</i>), ирга (<i>Amelanchier</i>), пиракант (<i>Pyracantha</i>), странвезия (<i>Stranvaesia</i>),	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 27-позициясида кўрсатилган лаборатория шароитида <i>in-vitro</i> усулида меристема тўқимасидан кўпайтирилган

T/р	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
	япон мушмуласи (<i>Eriobotrya japonica</i>) кўчатлари, қаламчалари ва пайвандтаглари	намуналарда Ўзбекистон Республикасига илмий мақсадда олиб кирилиши лозим.
29.	Атиргул кўчатлари (пайванд қилинган ва қилинмаган)	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 27-позициясида кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши лозим.
Ўрмон манзарали экинлари ва ўрмон экинлари		
30.	Игнабаргиллар туркумига (<i>Coniferae</i>) мансуб экинлар кўчатлари ва уларнинг бонсай кўринишлари (туя <i>thuja</i> ва тис <i>taxus</i> лардан ташқари)	Экин материаллари қуйидаги ўсимликлар карантини объектларидан холи бўлиши лозим: 1. Миср ғўза тунлами (<i>Spodopteralittoralis</i>); 2. Анжир мумсимон сохта қалқондори (<i>Ceroplastesrusci</i>); 3. Қизил померанец қалқондори (<i>Aonidiellaaurantii</i>); 4. Тут қалқондори (<i>Pseudaulacaspispentagona</i>); 5. Япон қўнғизи (<i>Popilliajaponica</i>); 6. Япония мумсимон сохта қалқондори (<i>Ceroplastesjaponicus</i>); 7. Япония чўпсимон қалқондори (<i>Lopholeucaspisjaponica</i>); 8. Америка йўнғичка минёри (<i>Liriomyzatrilobii</i>); 9. Осиё ғўза тунлами (<i>Spodoptera litura</i>). Экин материаллари қуйидаги ўсимликлар карантини объектларидан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим:
31.	Игнабаргилларнинг тую (<i>Thuja</i>) ва тис (<i>Taxus</i>) туркумига мансуб экинлар кўчатлари ва уларнинг бонсай кўринишлари	

T/p	Үсимликлар карантини остидаги маҳсулот тuri	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>1. Америка оқ капалаги (<i>Hyphantria cunea</i>);</p> <p>2. Ғарбий арча барг бурамачиси (<i>Choristoneura occidentalis</i>);</p> <p>3. Калифорния пўстлоқхўри (<i>Ips plastographus</i>);</p> <p>4. Ток бактериозидан (Пирс касаллигидан) (<i>Xylella fastidiosa</i>);</p> <p>5. Помидорнинг бронзали доғланиш касаллиги (Tomato spotted wilt virus (TSWV));</p> <p>6. Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>);</p> <p>7. Картошка нимранг нематодаси (<i>Globodera pallida</i>);</p> <p>8. Картошка олтинранг нематодаси (<i>Globodera rostochiensis</i>);</p> <p>9. Илдиз галл нематодаси (<i>Meloidogyne spp.</i>);</p> <p>10. Пиёз поя нематодаси (<i>Ditylenchus dipsaci</i>).</p>
32.	<i>Pinus</i> туркумининг қарағай тури экинлари кўчатлари ва бонсай кўриниши	<p>1. Экин материаллари мазкур жадвалнинг 30-позициясида кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши лозим.</p> <p>2. Экин материаллари Қарағай поя нематодаси (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>)дан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим.</p>
33.	Тол кўчатлари (<i>Populus spp</i>)	Экин материаллари үсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуйидаги заарли организмлардан холи

T/p	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>худудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Экин материаллари мазкур жадвалнинг 30-позициясида кўрсатилган заарли организмлар; 2. Картошка рак касаллиги (<i>Synchytrium endobioticum</i>); 3. Техас илдиз чириш касаллиги (<i>Phymatotrichopsis omnivora</i>); 4. Олма тилла қўнғизи (<i>Agrilus mali</i>).
34.	Мураккаб гулдошлар оиласига мансуб экинларнинг манзаралик кўчатлари уларнинг манзаралик кўринишдаги турлари	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 27 ва 30-позицияларида кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши лозим.
35.	Эман, қорақайин, зичгулли литокарпус, йирик қорақайин, европаза рарли кўчатлари қорақайини кўчатлари (Quercus spp., Castanea spp., Lithocarpus densiflorus, Castanopsis hrysophylla, Fagus sylvatica)	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 30-позициясида кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши лозим. Ҳамда ушбу үсімликлар карантини объектлари, шу жумладан заарли организмлардан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим.
36.	Шумтол кўчатлари (<i>Fraxinus</i>)	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 27-позициясида кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши лозим.
37.	Оққайин кўчатлари (<i>Betula</i>)	
39.	Қайрағоч кўчатлари (<i>Ulmus</i>)	
40.	Манзарали экинларнинг иғнабаргли ва япроқли турлари кўчатлари ҳамда	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 27 ва 30-позицияларида

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
	мевали дараҳтлар Экинларининг кўчатлари (илдиз тупроқларисиз ёки инерт субстратда)	кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши лозим.
Турли хил экинларнинг тувакда ўсиши учун мослаштирилган кўринишлари		
41.	Турли хил экинларнинг тувакда ўсиши учун мослаштирилган кўринишлари	Экин материаллари қуидаги ўсимликлар карантини объектларидан холи бўлиши лозим: 1. Осиё ғўза тунлами (<i>Spodoptera litura</i>); 2. Америка йўнғичқа минёри (<i>Liriomyza trifolii</i>); 3. Америка маккажўхори тунлами (<i>Helicoverpa zea</i>); 4. Шарқ унсимон қурти (<i>Pseudococcus cryptus</i>); 5. Миср ғўза тунлами (<i>Spodoptera littoralis</i>); 6. Ҳиндихитой гул трипси (<i>Scirtothrips dorsalis</i>); 7. Анжир мумсимон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes rusci</i>); 8. Калифорния қалқондори (<i>Quadrastrioides perniciosus</i>); 9. Тиканли тоғ оққаноти (<i>Aleurocanthus spiniferus</i>); 10. Қизил померанец қалқондори (<i>Aonidiella aurantii</i>); 11. Маккажўхори баргларининг тунлами (<i>Spodoptera frugiperda</i>); 12. Пиёз минёри (<i>Liriomyza nietzkei</i>); 13. Кунгабоқар барг қўнғизи (<i>Zygogramma exclamationis</i>);
42.	Пеларгония ўсимлиги (<i>Pelargonium</i>)	
43.	Камелия ўсимлиги (<i>Camellia</i>)	

T/p	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>14. Помидор трипси (<i>Frankliniella schultzei</i>);</p> <p>15. Тут қалқондори (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>);</p> <p>16. Хризантема барг минёри (<i>Nemorimyza maculosa</i>);</p> <p>17. Комсток құрти (<i>Pseudococcus comstocki</i>);</p> <p>18. Қора цитрус оққаноти (<i>Aleurocanthus woglumi</i>);</p> <p>19. Жанубий Америка барг минёри (<i>Liriomyza huidobrensis</i>);</p> <p>20. Жанубий тунлам (<i>Spodoptera eridania</i>);</p> <p>21. Япон құнғизи (<i>Popillia japonica</i>);</p> <p>22. Япония мұмсымон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes japonicus</i>);</p> <p>23. Япония чүпсімон қалқондори (<i>Lopholeucaspis japonica</i>);</p> <p>24. Цитрус оққаноти (<i>Dialeurodes citri</i>);</p> <p>25. Жигарранг мармар қандала (<i>Halymorphahalys</i>);</p> <p>26. Сариқ померанец қалқондори (<i>Aonidiellacitrina</i>).</p> <p>Экин материаллари қуидаги үсімликлар карантини объектларидан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилген бўлиши лозим:</p> <p>1. Техас илдиз чириш касаллиги (<i>Phytotrichopsis omnivora</i>);</p> <p>2. Гиацінт сариқ касаллиги (<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>hyacinthi</i>);</p>

T/p	Үсимликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>3. Цитрус рак касаллиги (<i>Xanthomonas campesiris</i> pv.<i>citri</i>);</p> <p>4. Ток бактериози (Пирс касаллиги) (<i>Xylella fastidiosa</i>);</p> <p>5. Помидорнинг бронзали доғланиш касаллиги (Tomato spotted wilt virus (TSWV));</p> <p>6. Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>);</p> <p>7. Картошка нимранг нематодаси (<i>Globodera pallida</i>);</p> <p>8. Картошка олтинранг нематодаси (<i>Globodera rostochiensis</i>);</p> <p>9. Илдиз галл нематодаси (<i>Meloidogyne spp.</i>).</p>
44.	Хризантема ўсимлиги (<i>Chrysanthemum</i>)	<p>Экин материаллари мазкур жадвалнинг 41-позициясида кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши ҳамда улар ўсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуйидаги заарли организмлардан холи худудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида этиштирилган бўлиши лозим:</p> <p>1. Хризантема оқ ранг касаллиги (<i>Puccinia horiana</i>);</p> <p>2. Хризантеманинг паканалик касаллиги (<i>Chrysanthemum stunt pospoviroid</i>);</p> <p>3. Хризантема аскохитози (<i>Didymella ligulicola</i>);</p> <p>4. Хризантема нематодаси (<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i>).</p>

T/p	Үсимликлар карантини остидаги маҳсулот тuri	Махсус фитосанитария талаблари
Резавор мевалилар, гуллар ва сабзавот экинлари кўчатлари		
45.	Резавор мевалилар, гуллар ва сабзавот экинлари кўчатлари	<p>Экин материаллари қуйидаги үсимликлар карантини объектларидан холи бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Осиё ғўза тунлами (<i>Spodoptera litura</i>); 2. Америка йўнғичқа минёри (<i>Liriomyza trifolii</i>); 3. Америка маккажўхори тунлами (<i>Helicoverpa zea</i>); 4. Миср ғўза тунлами (<i>Spodoptera littoralis</i>); 5. Картошка туганаги кана қўнғизи (<i>Epitrix tuberis</i>); 6. Тиканли тоғ оққаноти (<i>Aleurocanthus spiniferus</i>); 7. Маккажўхори баргларининг тунлами (<i>Spodoptera frugiperda</i>); 8. Қора цитрус оққаноти (<i>Aleurocanthus woglumi</i>); 9. Жанубий Америка барг минёри (<i>Liriomyza huidobrensis</i>); 10. Жанубий тунлам (<i>Spodoptera eridania</i>); 11. Япон қўнғизи (<i>Popillia japonica</i>); 12. Америка оқ капалаги (<i>Hyphantria cunea</i>); 13. Осиё мева дрозофиласи (<i>Drosophila suzukii</i>); 14. Сариқ померанец қалқондори (<i>Aonidiella citrina</i>); 15. Зарпеклар (<i>Cuscuta spp.</i>). <p>Экин материаллари қуйидаги үсимликлар карантини объектларидан</p>

T/p	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Картошка рак касаллиги (<i>Synchytrium endobioticum</i>); 2. Картошка қоракуяси (<i>Thecaphora solani</i>); 3. Помидорнинг бронзали доғланиш касаллиги (Tomato spotted wilt virus (TSWV)); 4. Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>); 5. Пепино мозаика вируси (<i>Pepino mosaic virus</i>); 6. Картошка нимранг нематодаси (<i>Globodera pallida</i>); 7. Картошка олтинранг нематодаси (<i>Globodera rostochiensis</i>); 8. Илдиз галл нематодаси (<i>Meloidogyne spp.</i>).
46.	Ер тути, қулуңпай ва малина кўчатлари (<i>Fragaria, Rubus idaeus</i>)	<p>Экин материаллари мазкур жадвалнинг 45-позициясида кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши ҳамда улар үсімликлар карантини объектлари, шу жумладан қуйидаги заарли организмлардан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ер тути куртакхўри (<i>Anthophomus signatus</i>); 2. Жигарранг-мармарсимон қандала (<i>Halymorpha halys</i>).
47.	Қорағат ва клюква кўчатлари (<i>Vaccinium</i>)	<p>Экин материаллари мазкур жадвалнинг 45-позициясида кўрсатилган</p>

T/p	Үсимликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
48.	Петуния ва қалампир кўчатлари (<i>Petunia, Piper spp</i>)	Зараарли организмлардан холи бўлиши заарли организмлардан холи бўлиши лозим.
49.	Хризантема кўчатлари (<i>Chrysanthemum</i>)	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 45-позициясида кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши ҳамда улар үсимликлар карантини объектлари, шу жумладан қуидаги заарли организмлардан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим: <ol style="list-style-type: none"> Хризантема аскохитози (<i>Didymella ligulicola</i>); Хризантема оқранг касаллиги (<i>Puccinia horiana</i>); Хризантеманинг паканалик касаллиги (<i>Chrysanthemum stuntzpospoviroid</i>).
50.	Помидор, қалампир, бақлажон ва пепино үсимликлари кўчатлари (<i>Lycopersicon spp., Solanum melongena, annuum, muricatum</i>)	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 45-позициясида кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши ҳамда улар Помидор меваларининг Capsicum жигарранг бужмайиш касаллиги (<i>Tomato brown rugose fruit virus ToBRFV</i>)дан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим.
51.	Чиннигул кўчатлари (<i>Dianthus</i>)	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 45-позициясида кўрсатилган заарли организмлардан холи бўлиши ҳамда улар Чиннигул фиалофороуз касаллиги (<i>Phialophora cinerescens</i>)дан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим.

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот тури	Махсус фитосанитария талаблари
52.	Қовоқдошлар оиласи ўсимликларининг кўчатлари	Экин материаллари мазкур жадвалнинг 45-позициясида қўрсатилган заарарли организмлардан холи бўлиши ҳамда улар Қовоқ экинларининг бактериал доғланиши (<i>Acidovorax citrulli</i>)дан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқариш жойларида етиштирилган бўлиши лозим.
Тропик ўсимликлар экинлари		
53.	Тропик ва субтропик ўсимликлар экинлари (цитрус мевалилар, анжир, пальма, ананас, авакадо, манго ва ҳ.к.)	<p>Экин материаллари қуидаги ўсимликлар карантини объектларидан холи бўлиши лозим:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Осиё ғўза тунлами (<i>Spodoptera litura</i>); 2. Жанубий тунлам (<i>Spodoptera eridania</i>); 3. Миср ғўза тунлами (<i>Spodoptera littoralis</i>); 4. Маккажўхори баргларининг тунлами (<i>Spodoptera frugiperda</i>); 5. Америка йўнғичқа минёри (<i>Liriomyza trifolii</i>); 6. Америка маккажўхори тунлами (<i>Helicoverpa zea</i>); 7. Шарқ унсимон қурти (<i>Pseudococcus cryptus</i>); 8. Шарқ мева пашшаси (<i>Bactrocera dorsalis</i>); 9. Анжир унсимон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes rusci</i>); 10. Қизил померанец қалқондори (<i>Aonidiella aurantii</i>); 11. Ўрта ер денгизи мева пашшаси (<i>Ceratitis capitata</i>);

T/p	Үсімликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<p>12. Тиканли тоғ оққаноти (<i>Aleurocanthus spiniferus</i>);</p> <p>13. Тут қалқондори (<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>);</p> <p>14. Комсток құрти (<i>Pseudococcus comstocki</i>);</p> <p>15. Қора цитрус оққаноти (<i>Aleurocanthus woglumi</i>);</p> <p>16. Жанубий Америка барг минёри (<i>Liriomyza huidobrensis</i>);</p> <p>17. Олма пашшаси (<i>Rhagoletispomonella</i>);</p> <p>18. Япон құнғизи (<i>Popillia japonica</i>);</p> <p>19. Япония мумсимон сохта қалқондори (<i>Ceroplastes japonicus</i>);</p> <p>20. Япония чүпсімон қалқондори (<i>Lopholeucaspis japonica</i>);</p> <p>21. Апельсин қалқондори (<i>Unaspiscitri</i>);</p> <p>22. Америка оқ капалаги (<i>Hypothontriacunea</i>);</p> <p>23. Палма құрти (<i>Nipaecoccussipaeanus</i> Mask);</p> <p>24. Катта мандарин пашшаси (<i>Tetradacus citri</i>);</p> <p>25. Шарқ цитрус қалқондори (<i>Unaspis yanponensis</i>);</p> <p>26. Цитрус унсимон құрти (<i>Pseudococcus calceolariae</i>);</p> <p>27. Сариқ померанец қалқондори (<i>Aonidiella citrina</i>).</p> <p>Экин материаллари қуйидагилардан холи ҳудудда ва/ёки ишлаб чиқарыш жойларида етиштирилган бўлиши лозим:</p>

T/p	Ўсимликлар карантини остидаги маҳсулот түри	Махсус фитосанитария талаблари
		<ol style="list-style-type: none"> Картошка рак касаллиги (<i>Synchytrium endobioticum</i>); Ток бактериози (Пирс касаллиги) (<i>Xylella fastidiosa</i>); Цитрус экинларининг рак касаллиги (<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>citri</i>); Помидорнинг бронзали доғланиш касаллиги (Tomato spotted wilt virus (TSWV)); Цитрус тристеца касаллиги (<i>Citrus tristeza virus</i>); Хинагул доғсимон некрози вируси (<i>Impatiens necrotic spot virus</i>); Олхўрининг чўтир касаллиги (<i>Plum pox virus</i>); Олхўрининг чизиқли АҚШ касаллиги (<i>American plum line pattern virus</i>); Картошка нимранг нематодаси (<i>Globodera pallida</i>); Картошка олтинранг нематодаси (<i>Globodera rostochiensis</i>); Илдиз галл нематодаси (<i>Meloidogyne spp.</i>).

Ўзбекистон Республикасининг карантин остидаги маҳсулотларга қўйиладиган фитосанитария талаблари билан танишиши учун QR-кодни сканерланг

Ўсимликлар карантини соҳасида мониторинг юритиш ва фитосанитар дала назоратини амалга ошириш

СХЕМАСИ

1-босқич

Ўсимликлар карантини соҳасида (ўсимликлар карантини объектлари ёки экспортга салбий таъсир этувчи заарли организмлар ўчоқларини аниқлаш, уларнинг республика ҳудудига кириб келиш йўллари ва тарқалган ҳудудларни аниқлаш, таҳлил қилиш, баҳолаш ва тегишли чоратадирилар белгилаш) мониторинг юритади.

Муддат:
Мунтазам

2-босқич

Мониторинг натижалари асосида Агентлик томонидан тасдиқланадиган чораклик режалар тузади.

Муддат:
Хар чоракда

3-босқич

Чораклик режалар асосида фитосанитар дала назоратини қуидаги тартибда амалга оширади:

- 1) Ўзбекистон Республикаси учун ўсимликлар карантини объектлари ва бошқа заарли организмларни дала назоратида аниқлайди;
- 2) ўсимликларнинг карантинидаги бегона ўтларни ва уларнинг уруғларини аниқлайди.

Муддат:
Чораклик режаларда
белгиланган
муддатларда

4-босқич

Фитосанитар дала назорати натижалари бүйича далолатнома тузади ва амалга оширилиши зарур бўлган тадбирларни белгилайди.

Муддат:
Фитосанитар дала назорати амалга оширилгандан кейин бир кун ичидаги

5-босқич

Фитосанитар дала назорати натижаларига кўра аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан бажарилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар ижроси юзасидан назорат ўрнатади.

Муддат:
Мунтазам

**0000000 — СОНЛИ
ТРАНСПОРТ БИРЛИГИНИ ОЧИШ ТҮФРИСИДАГИ
ДАЛОЛАТНОМА**

(карантин остидаги импорт маҳсулотлар учун)

(төмөр йўл станцияси, аэропорт, дарё порти, автомобиль йўллари ва бошқалар)

Ўсимликлар карантини ҳудудий инспекцияси
давлат инспектори

(Ф.И.О.)

(юқ номи, миқдори ва ҳажми)

(вагон, контейнер ва бошқаларнинг рақами)

Экспорт қилаётган давлат номи:

Импорт қилувчи ташкилот номи ва манзили:

СТИР:

Карантин рухсатномаси берилган сана: «___» ____ 20__ йил,

№_____

Фитосанитария сертификати берилган сана: «___» ____ 20__ йил,

№_____

(давлат

инспектори имзоси)

(вакил имзоси)

«___»

20___ йил

4-илова

**0000000 — СОНЛИ
КАРАНТИН КҮРИГИ ДАЛОЛАТНОМАСИ**

Ўсимликлар карантини ҳудудий инспекцияси
(республика, вилоят, туман, шаҳар)

давлат инспектори

томунидан

(Ф.И.О.)

«___» _____ 20___ йилда қўйидаги вакил иштироқида

вакил Ф.И.О.)

_____ СТИР: _____
(корхона, ташкилот, фермер хўжалиги номи ёки фуқаро)

(юқ номи, миқдори ва ҳажми)

Ўзбекистон Республикасининг «Ўсимликлар карантини тўғрисида» ги 2018 йил 9 июлда қабул қилинган ЎРҚ-484-сон Қонунининг 29-моддасига ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси ҳудудини ўсимликлар карантинидаги зарарли организмлардан ҳимоя қилиш ва Ўсимликлар карантини соҳасида рухсат бериш тартиб-таомилларидан ўтиш тартиби тўғрисидаги низомларни тасдиқлаш ҳақида» 2018 йил 29 январдаги 65-сон қарорига асосан карантин кўригидан ўтказилди.

Давлат инспекторининг таклиф ва хуносаси:

---

*Транспорт бирлигини очиш далолатномаси мавжуд бўлган ҳолда,
ушибу далолатнома ҳақиқий ҳисобланади*

_____
_____
*(давлат
инспектори имзоси)*

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ
ХУЗУРИДАГИ ЎСИМЛИКЛАР
КАРАНТИНИ ДАВЛAT
ИНСПЕКЦИЯСИ**

**0000000 — СОНЛИ ИЧКИ
ФИТОСАНИТАРИЯ СЕРТИФИКАТИ**

Ўсимликлар карантини давлат инспекцияси юридик ёки жисмоний шахс номи ва манзили:_____

СТИР:_____

Карантин остидаги маҳсулот номи ва миқдори:_____

Маҳсулот етиштирилган жой:

**Ушбу карантин остидаги маҳсулотлар Ўзбекистон
Республикасининг «Ўсимликлар карантини тўғрисида» ги 2018
йил 9 июлдаги ЎРҚ-484-сон Қонунининг 6-моддасига ва Вазирлар
Маҳкамасининг 2018 йил 29 январдаги 65-сон қарорига асосан
карантин назоратидан ўтказилди ҳамда ўсимликлар карантини
объектларидан холи эканлиги аниқланди.**

ЗАРАРСИЗЛАНТИРИШ:

(фумигация қилиш)

Зарарсизлантириш далолатномаси №: _____

Берилган санаси: _____

Қўшимча

маълумотлар: _____
_____

Давлат инспектори: _____ Имзоси: _____

Берилган вақти: _____

QR Code

ИЖТИМОЙ ТАРМОҚЛАРДАГИ ФОЙДАЛИ ҲАВОЛАЛАР

Бирлашган Миллатлар

Ташкилотининг

**Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги
ташкилотининг расмий саҳифаси**

Ўзбекистон Республикаси

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги

хузуридаги

**Божхона қўмитасининг расмий
саҳифаси**

Advice.uz

Ҳуқуқий ахборот портали

Қишлоқ хўжалигини

ривожлантириш халқаро

жамғармасининг расмий

саҳифаси